

ХУЛОСАИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-077 назди Академияи таҳсилоти Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика: 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот.

**Парвандаи аттестатсионии № _____
Қарори шурои диссертатсионӣ аз
08 июли соли 2026, №131**

Барои сазовор донишани Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ.

Диссертатсияи Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид дар мавзӯи «Инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил дар осори Ҷалолиддини Балхӣ ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир».

Аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика: 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот ба ҳимоя 28 апрели соли 2026 қабул карда шуд, протоколи №127-ИХ-и шурои диссертатсионии 6D.KOA-077 назди Академияи таҳсилоти Тоҷикистон (734024, шаҳри Душанбе, кӯчаи А. Адҳамов, 11/2; бо фармоиши КОА аз 06.09.2024, №321/шд таъсис ёфтааст).

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид 15.05.1989 таваллуд шудааст.

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ соли 2014 Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакиро бо ихтисоси забон ва адабиёти рус (ДТО №0169536) ва соли 2024 Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакиро бо ихтисоси информатика (дараҷаи бакалаврӣ) (ДМБ №0282431) хатм намудааст.

Фаъолияти меҳнатии Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид аз соли 2009 то 2017 ба ҳайси мураббӣ дар Мактаб-интернати ҷумҳуриявии кӯдакони ятим дар шаҳри Кӯлоб қору фаъолият кардааст. Солҳои 2019 – 2020 ба ҳайси мураббии Мактаби Президентӣ дар шаҳри Кӯлоб, солҳои 2020-2021 ба ҳайси сармураббӣ дар Мактаби Президентии шаҳри Кӯлоб фаъолият кардааст.

Аз соли 2021 инҷониб ба ҳайси омӯзгори фанни технологияи иттилоотии Мактаби Президентӣ дар шаҳри Кӯлоб фаъолияти меҳнатиаширо идома бахшида истодааст.

Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид солҳои 2018-2025 ҳамчун унвонҷӯи кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (фармоиши қабул аз 25.10.2023, №201) корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ бурдааст.

Мавзуи кори диссертатсионии Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид дар мавзуи «Инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил дар осори Ҷалолиддини Балхӣ ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир», бо қарори шӯрои олимони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ аз 01.02.2023, №6/3-9 тасдиқ шудааст.

Диссертатсия дар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ иҷро шудааст.

Роҳбари илмӣ: Иброҳимов Грез – номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи умумидонишгоҳии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Муқарризони расмӣ:

Хоҷаев Қурбон Тоҳирович – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи забон ва фарҳанги Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон;

Хочазода Гулҷаҳон Ҷаҳфар – номзади илмҳои педагогӣ, омӯзгори калони кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ.

Муассисаи пешбар: Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода.

Дар хулосаи мусбат додашуда аз 25.05.2026, протоколи №10/2, ки онро раиси ҷаласа, Қодиров Шарифалӣ – номзади илмҳои география, мудирӣ кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода, Қаюмова Ҳуриликӯ Тағайевна – эксперти таҳқиқоти диссертатсионӣ, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ва котиби ҷаласа, Нурахмадзода Дилафрӯз имзо карда, ректори Донишгоҳи мазкур - доктори илмҳои филологӣ, профессор Гулназарзода Жило Бурӣ тасдиқ кардааст, ба диссертатсия дар умум баҳои мусбат дода, аз он ҷумла, ибраз кардааст, ки: «...Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия зикршуда аз ҷиҳати методологӣ илман асоснок буда, бори аввал ҷанбаҳои амалии масъалаи инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил дар осори

Чалолиддини Балхӣ ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст. Диссертатсия дар асоси омӯзиши таҳқиқоти олимону педагогҳои шинохтаи кишвар ва берун аз он рӯйи қор омадааст Муқаррароти асосӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ дар маҷаллаҳои шзмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар нашрияҳои илмӣ ба нашр расидаанд. Ҳамчунин, натиҷаҳои таҳқиқ дар конференсияҳои сатҳи минтақавӣ ва ҷумҳуриявӣ, семинарҳои илмӣ-методӣ, инчунин, дар ҷаласаҳои кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ мавриди муҳокима ва баррасӣ қарор дода шудаанд.

Қобили қайд аст, ки унвонҷӯ оид ба проблемаи таҳқиқот дониши хуби назариявӣ-илмӣ дорад, бо адабиёти илмӣ-педагогӣ хуб шинос аст ва аз ҳама муҳиммаш, адабиёти илмиро дар таҳқиқот хуб истифода бурда метавонад. Дар асоси омӯзиши адабиёти илмӣ-педагогӣ ва гузаронидани корҳои таҷрибавию озмоишӣ, муаллифи диссертатсия мавзӯи «Инсонгароӣ ва тарбияи инсонӣ комил дар осори Чалолиддини Балхӣ ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир» -ро бори аввал дар илми педагогикаи ватанӣ ба таври ҳамаҷониба мавриди омӯзиш. таҳқиқ ва таҳлили амиқ илмӣ қарор дода, дар асоси натиҷаҳои бадастомада нағзони таҳқиқро пешниҳод намудааст.

Муаллиф тавонистааст ҳамоҳангии арзишҳои миллӣ ва арзишҳои умумибашарию дар таълимоти Балхӣ нишон диҳад. Дар шароити ҷаҳонишавӣ ва рушди муносибатҳои байналмилалӣ чунин мавқеъ барои тарбияи ҷавонони соҳибхувият, дорои ҷаҳонбинии васеъ ва эҳтиромгузор ба арзишҳои миллӣ ва инсондӯстӣ аҳамияти муҳим дорад. Маводди пешниҳодшуда дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ буда, метавонад барои омӯзгорон, муҳаққиқон ва мутахассисони соҳаи маориф ҳамчун манбаи арзишманд хизмат намояд.

Мавод ва натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд ҳангоми таҳияи монографияҳо, китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ-методӣ, мақолаҳои илмӣ, барномаҳои таълимӣ, тавсияҳои методӣ ва дигар санадҳои таълимию тарбиявӣ оид ба омӯзиш ва татбиқи ғояҳои инсонгароӣ ва тарбияи инсонӣ комил дар осори Чалолиддини Балхӣ мавриди истифода қарор гиранд. Ҳамчунин, натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар ташкили корҳои таълимӣ ва тарбиявӣ, баргузориҳои машғулиятҳои фанҳои педагогика, ахлоқ. таърихи афкори педагогӣ, адабиёт ва фарҳангшиносӣ, инчунин, дар фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва олии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои баланд бардоштани сатҳи маънавию ахлоқии насли наврасу ҷавон ба қор

бурда шаванд.

Натиҷаҳои бадастовардаи унвонҷӯ метавонанд дар таҳияи барномаҳо, дастурҳои таълимӣ ва ҷорабиниҳои тарбиявӣ вобаста ба ташаккули арзишҳои инсонгарой ва тарбияи инсонӣ комил истифода шаванд. Омӯзиши амиқи осори Ҷалолиддини Балхӣ бо истифода аз усулҳои муосири таҳқиқот имконият медиҳад, ки неруи педагогии осори ӯ ошкор гардида, роҳҳои самараноки татбиқи ғояҳои тарбиявии ӯ дар фаъолияти муассисаҳои таълимӣ муайян карда шаванд. Хулосаҳо ва тавсияҳои таҳқиқот метавонанд барои омӯзгорон, муҳаққиқон, донишҷӯён ва дигар кормандони соҳаи маориф дар тақмили раванди таълиму тарбия ва баланд овардани сатҳи маънавияю ахлоқии ҷавонон муфид бошанд.

Натиҷаҳои тадқиқот имкон медиҳанд, ки истифодаи маҷмуи методҳои иловагии тақмили ҷаҳондори яқдигар, ки ба мақсаду вазифаҳои таҳқиқот мувофиқанд, методҳои арзёбии сифатӣ, миқдорӣ ва шарҳу тафсири маълумот, бомуваффақият ҷорӣ намудани натиҷаҳо дар фаъолияти амалии муассисаҳои таҳсилотӣ таъмин карда мешавад ва дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба таври самаранок ба роҳ монда ва истифода бурда шаванд.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид аҳамияти калони илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ дошта, истифодаи амалии натиҷаҳои он ба рушди соҳаи маориф ва тарбияи насли наврас саҳми арзанда гузошта метавонад.

Таҳқиқи диссертатсионӣ аз ин ҷиҳат қобили дастгирӣ мебошад, ки он ба рушди тарбияи инсонӣ комил тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ тавачҷӯх зоҳир мекунад.

Кори доктараб на танҳо ба тақмили назарияҳои педагогӣ мусоидат мекунад, балки дар раванди таҳсилот низ аҳамияти амалӣ дорад.

Мазмун ва муҳтавои кори таҳқиқотӣ дар интишороти муҳаққиқ дар маҷалаҳои тасдиқнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақолаҳо дар маҷмуаҳо аз конференсияи байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ ба мазмун ва муҳтавои диссертатсия ва автореферати он мувофиқат менамоянд. Инчунин, муҳаққиқ кӯшиш намудааст аз таҳқиқотҳои олимони ватанӣ, аз адабиётҳо бо забони тоҷикӣ истифода намуда бо нутқи хаттии фаҳмо фикру ақидаҳои худро иброз намояд.

Инчунин, қайд гардидааст, ки Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид, доктараби дарёфти дараҷаи илмӣ 8 интишороти илмӣ, аз ҷумла, 4 номгӯй мақолаҳои илмӣ зерин оид ба мавзӯи диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи аз ҷониби КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

тавсияшуда ба таъб расидаанд, ки мазмуни асосии диссертатсияро инъикос мекунанд:

[1-М]. Шарипов М. Таълимоти ахлоқӣ ва маънавии Ҷалолиддини Балхӣ: Фаҳмидан ва ҳудогоҳии ӯ. // Паёми Донишгоҳи Хоруғ.- №4 (32), 2024. - С. 183-187.

[2-М]. Иброҳимов Г., Абдулмачидзода М.А. Таҳлили арзишии масъалаи инсон ва инсонгароӣ дар осори Ҷалолиддини Балхӣ//Паёми Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ.-№3-1 (40)-2025.- с. 56-64.

[3-М]. Абдулмачидзода М.А. Раванди таълиму тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар заминаи афкори педагогии Ҷалолиддини Балхӣ оид ба инсонгароӣ ва инсонии комил//Паёми Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ.-№3-2 (40)-2025.- с. 102-112.

[4-М]. Шарипов А.А. Иброғимов Г.И., Ҷойгоҳи инсон дар «Маснавии маънавӣ»- и Мавлоно Ҷалолиддин Муҳаммади Балхӣ//Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон.- №3 (57) – 2025. – с. 266-270.

Новобаста аз дастоварду муваффақиятҳо ва пешниҳодҳои ҳадафмандона диссертатсияи мазкур аз норасоӣҳо ва ғалатҳое, ки хусусияти ҷузъӣ доранд, ҳолӣ нест ва камбудииҳои ҷойдошта сифати баланди илмии диссертатсияро коста намерасонанд. Ба инобат гирифтани онҳо дар таҳқиқоти ояндаи унвонҷӯ самаранок арзёбӣ мегарданд:

1. Дар саҳифаи 18-уми диссертатсия “Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таълиму тарбияи кӯдак” нодуруст қайд гардидааст.

2. Дар пойгоҳи таҳқиқот синну соли хонандагон зикр нагардидааст. Аз ин рӯ, ба диссертант зарур аст, ки синну соли хонандагонро муайян намояд ё онро бевосита нишон диҳад ва ё аз рӯйи синфҳо мушаххас созад.

3. Дар диссертатсия баъзе хатоҳои техникӣ, аз ҷумла, камбудииҳо дар саҳифабандӣ (дар саҳифаи 138-то 142) ва ҳамчунин, дар матни диссертатсия ғалатҳои техникую имлоӣ зиёд ба ҷашм мерасанд (масалан аз саҳифаи 9 то 29).

4. Дар диссертатсия мазкур якчанд маротиба унвони шоир Балхӣ навишта шудааст, ҳол он ки номи шоир дар рисола пурра ва дуруст аз тарафи муаллиф дарҷ гардад.

5. Дар қисмати методологӣ фаҳмонида намешавад, ки кадом усулҳои таҳқиқ истифода шудаанд: таърихӣ-таҳлилӣ, муқоисавӣ, моделсозӣ, ё контент-таҳлил.

Камбудииҳои зикргардида ба арзиши баланди илмии таҳқиқоти анҷомдода таъсир намерасонанд ва онҳо характери тавсиявӣ дошта, дар оянда барои беҳтар гардидани сифати диссертатсия кумак мерасонанд.

Хулоса, диссертатсияи Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид дар мавзуи «Инсонгаройӣ ва тарбияи инсони комил дар осори Ҷалолиддини Балхӣ ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3. Педагогика: 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот ба талаботи Низомномаи Шурои диссертатсионӣ ва Тартиби додани дараҷаи илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисос, номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмӣ чопшуда доир ба мавзуи диссертатсия ҷавобгӯ буда, муаллифи он Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси: 5.3. Педагогика: 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор мебошад.

Тақризи муассисаи пешбар дар асоси муқаррароти бандҳои 76-79 ва 81-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 тасдиқ гардидааст, таҳия ва пешниҳод шудааст.

Тақриз аз тарафи эксперт, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода Қаюмова Ҳуриликӯ Тағайевна мураттаб шудааст.

Тақриз дар ҷаласаи кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода муҳокима ва тасдиқ карда шудааст (протоколи №10/2 аз 25.05.2026).

Ба диссертатсия ва автореферат тақризҳо ворид шудаанд.

Тақризҳоро шахсони зерин фиристодаанд:

1. Аҳмадзода Бунафша Саймузафар – доктори илмҳои педагогӣ, дотсент, муовини ректор оид ба тарбияи Муассисаи давлатии таълимии Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ».

Тақриз мусбат мебошад. Муқаррир эрод надорад.

2. Каримзода Шавкат – номзади илмҳои педагогӣ, директори Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Муқаррир эрод надорад. Тақриз мусбат мебошад.

3. Аминзода Муслиҳиддин Фозириддин – номзади илмҳои педагогӣ, директори Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи №4 барои хонандагони болаёқати шахри Душанбе.

Тақриз мусбат мебошад. Муқарриз эрод надорад.

4. Нематуллозода Муродбек - номзади илмҳои педагогӣ, директори Муассисаи давлатии таълимии «Гимназияи №1 барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе»

Муқарриз эрод надорад. Тақриз мусбат мебошад.

Муқарризони ба автореферат тақриз пешниҳоднамуда қайд мекунанд, ки таҳқиқоти диссертатсионӣ ба талабот ҷавобгӯ буда, доктлаби дараҷаи илмӣ Абдулмаҷидзода Манучеҳр Абдулмаҷид сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм аз рӯи ихтисоси 5.3. Педагогика: 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мебошад.

Интиҳоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар дар асоси ҳулосаи комиссияи экспертӣ ва қарори шурои диссертатсионии 6D.KOA-077 аз 28 апрели соли 2026, протоколи №127-ИХ, тибқи банди 61, Низомнома оид ба шурои диссертатсионӣ ва бандҳои 67, 69 ва 74-75-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, асоснок гардидааст.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки дар асоси таҳқиқоти анҷомдодаи унвонҷӯ корҳои зерин иҷро шудаанд:

- ташаккули инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ дар заминаи методологӣ ва назариявӣ **асоснок карда шудааст;**

- омӯзиши инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ дар шароити рушди малакаи таҳлилӣ ва қобилияти маърифатии хонандагон **асоснок карда шудаанд;**

- ҷанбаҳои психологӣ ва педагогӣ дар инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон **аниқ карда шудааст;**

- вобаста ба инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ, **амсила таҳия ва тасвиб карда шудааст;**

- таҷрибаи амалии фаъолияти касбии муаллифи рисола **коркард ва пешниҳод карда шудааст;**

- самтҳои фаъолияти омӯзгори муассисаи таълимӣ бо хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар самти инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ **муайян карда шудааст;**

- нақши инсонгаройӣ ва тарбияи инсони комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ муайян, аз ҷиҳати назариявӣ асоснок ва ба таври озмоишӣ мавриди санҷиш қарор дода шуда, самаранокии онҳо **собит карда шудааст**;

- тавсияҳои методӣ роҷеъ ба омӯзиши инсонгаройӣ ва тарбияи инсони комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ ва нақши он дар рушди педагогикаи миллии халқи тоҷик дар фаъолияти педагогӣ **коркард ва пешниҳод карда шудааст**;

- самаранокии дар амал татбиқ намудани ҷанбаҳои педагогии инсонгаройӣ ва тарбияи инсони комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ ба таври озмоишӣ **санҷида шудааст**.

Аҳамияти назариявии таҳқиқ бо он асоснок карда шудааст, ки:

- мафҳуми « инсонгаройӣ ва тарбияи инсони комил» дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир дақиқ ва систематикӣ **шарҳ дода шудааст**;

- структураи методологӣ ва психолого-педагогии осори Ҷалолиддини Балхӣ таҳлил гардида, ҷузъҳои асосии он (иттилоотӣ, маърифатӣ, таҳлилӣ, арзишӣ ва амалии иҷтимоӣ) **асоснок карда шудаанд**;

- муқаррароту тавсияҳои назариявии дар диссертатсия ироа шуда ба методологияи муносибати системавӣ ва консепсияи илмии педагогиву психологӣ асоснок гардида, ба методҳои назариявӣ тақия мекунад, ба таври васеъ мавриди таҳқиқоти минбаъда ва истифода **қарор гирифта метавонад**;

- барои корҳои минбаъдаи илмӣ **кӯмак расонида метавонад**;

- анҷоми ин таҳқиқот метавонад барои нишон додани бартариҳои таълими инсонгаройӣ ва тарбияи инсони комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ **саҳифаҳои нав боз кунад**;

- маводи таҳияшуда дар нашри китобҳои дарсӣ, васоити таълимӣ, энциклопедияҳо ва солномаҳо мавриди **истифода қарор гирифта метавонад**;

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи довталаби дараҷаи илмӣ дар амалия, чунин тасдиқ карда мешавад, ки:

- муайян ва пайгирӣ намудани таъсири афкори педагогии Балхӣ ба афкори касбӣ ва барқарор намудани муносибатҳои наслҳои минбаъдаи мураббӣни ҷавонон, ки ба ташаккули принципҳои башардӯстӣ дар самти

инкишофи педагогика ҳамчун як чузъи фарҳанги башар дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ **кӯмак расонанд;**

- таҳияи тавсияҳо оид ба инсонгаройӣ ва тарбияи инсони комил, татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ ва ба таври самаранок ташаккул додани онҳо **фароҳам меоварад;**

- озмоиш ва ҷорӣ намудани барномаи ҳамкорихои самарабахш оид ба омӯзиши инсонгаройӣ ва тарбияи инсони комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ ва нақши он дар рушди педагогикаи миллии халқи тоҷик ба худҳавасмандсозӣ, худташаккулӣ ва худрушддиҳии хонандагон **кӯмак мерасонад;**

- мавод ва натиҷаҳои таҳқиқотро дар амалияи кор бо омӯзгорони зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва дар тақмили ихтисоси омӯзгорон **метавонанд** ба таври васеъ **мавриди истифода қарор бигиранд;**

- тавсияҳои илмию педагогии дар қори таҳқиқотӣ қоркардшударо омӯзгорон **метавонанд** ҷиҳати баланд бардоштани самарабахшии қор ва сифати таълим **истифода баранд;**

- муҳтавои таҳқиқоти мазкурро ҳамчун курси махсус, барои бозомӯзии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ **метавон тадрис намуд;**

- натиҷаҳои таҳқиқот дар таҳияи барномаҳо, роҳнамо ва дастурҳои методӣ барои омӯзгорон ва воситаҳои таълимӣ барои муассисаҳои таҳсилоти умумӣ **ёрии амалӣ мерасонанд.**

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот нишон доданд, ки дараҷаи асоснокӣ ва дурустии илмиву назариявии таҳқиқоти диссертационӣ, қорҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ ва хулосаву тавсияҳои пешниҳодшударо бо асосҳои зерин собит месозанд:

- асоснокӣ ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, асосҳои методологӣ ва назариявии таҳқиқот **таъмин карда шудаанд;**

- мустаҳкамии назариявии фарзияи таҳқиқот, ки дар асоси таҳлили манбаъҳои илмӣ дохилӣ ва хориҷӣ таҳия гардида, бо таваҷҷуҳ ба хусусиятҳои синнусолӣ ва шахсияти хонандагон **тақмил дода шудааст;**

- истифодаи маҷмӯи усулҳои гуногуни таҳқиқоти эмпирӣ (мушоҳида, саволнома, мусоҳиба, озмоиши муқаддимавӣ ва ташреҳӣ), ки натиҷаҳоро аз ҷиҳати сифатӣ ва миқдорӣ тасдиқ менамоянд **исбот карда шудааст;**

- маҷмӯи усулҳои назариявӣ ва таҷрибаии таҳқиқотро, ки ба мавзӯ ва ҳадафҳои асосии таҳқиқот мувофиқанд **таъмин карда метавонанд**;

- интиҳоб ва таҳлили шароит, инчунин, натиҷаҳои таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоишӣ **таъмин карда шудаанд**;

- тасдиқи қоидаҳое, ки дар фарзия ва ғояи таҳқиқот пешниҳод шудаанд, **исбот карда шудааст**;

- таҳлилу арзёбӣ ва ҷамъбасти натиҷаҳои дар раванди таҳқиқот ва корҳои озмоишӣ бадастомада, **коркард ва самаранокии онҳо исбот карда шудааст**;

- муътамад будани натиҷаҳои ноилшуда ва таҷрибаи амалии фаъолияти касбии муаллифи диссертатсия **асос ёфтаанд**;

- истифодаи методҳои такмилдиҳандаи яқдигар, мақсадҳои комилан мувофиқ, вазифаҳо ва мавзӯи таҳқиқот, тасдиқи натиҷаҳои таҳқиқот тавассути методҳои омӯрӣ ва таҳлил **ба даст омадаанд**;

- иштироки бевоситаи муаллиф дар фаъолияти касбии омӯзгорӣ, илмӣ-методӣ, таҳқиқотӣ ва ташкили он дар пойгоҳи озмоишӣ **таъмин карда шудаанд**.

- муқаррароти дар таҳқиқот пешниҳодшуда бо нукоти назариявӣ ва методологӣ, асоснокӣ ва комилан мувофиқ будан бо масъала ва предмети таҳқиқот мувофиқ буда, баланд бардоштани самарабахшии инсонгаройӣ ва тарбияи инсонии комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар шароити муосир тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ аз бисёр ҷиҳатҳо **таъмин карда метавонанд**;

- натиҷаҳои таҳқиқот бо қори озмоишӣ, таҷрибаи шахсии педагогии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ тасдиқ карда шуда, натиҷаҳои ташхису санҷиш ба муқоисаи маълумоти дар ҷараёни корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ бадастомада (то озмоиш ва баъди озмоиш) **асос ёфтанд**;

- **натиҷаҳои таҳқиқот** дар конференсияҳои илмӣ-амалӣ, мизҳои мудаввару семинарҳои илмиву методӣ ва омӯзишӣ ва ғ. **ироа, тасвир ва баррасӣ шудаанд**.

Саҳми шахсии доғалаби дараҷаи илмӣ дар ба амал баровардани фаъолиятҳои зерини илмӣ-таҳқиқотӣ таҷассум меёбад:

- дар таҳлили ҳамаҷонибаи масъалаҳои вобаста ба таҳқиқот;

- дар истифодаи силсилаи усул ва методҳо вобаста ба мавзӯ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот;

- дар иштироки бевоситаи муаллиф дар тамоми марҳилаҳои таҳқиқот ва таҳлили ҳамаҷонибаи мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ;

- дар ҷамъоварии мавод ва таҳлили амиқи адабиёти илмӣ, таҳлил ва шарҳу тафсири маълумоти дарёфтшуда оид ба масъалаҳои мавзӯи таҳқиқоти

диссертатсионӣ, коркарди мушоҳида ва таҷрибаву озмоиш бо зикри натиҷаҳои ноилшуда;

- дар банақшагирии дурусту мувофиқи таҳқиқоти назариявӣ ва озмоишӣ, таҳлили миқдорӣ ва сифатии маводу натиҷаҳои дар ҷараёни корҳои озмоишӣ бадастомада;

- дар истифодаи маҷмӯи зиёди методу воситаҳои таҳқиқотӣ вобаста ба мавзӯ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот;

- дар таҳияи воситаҳои ташхис барои муайян кардани ҷанбаҳои педагогии инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил тавассути осори Ҷалолиддини Балхӣ дар шароити муосир;

- дар ташкил ва баргузор кардани таҳқиқоти озмоишӣ, тасдиқи амалии муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшуда дар раванди озмоиш, таҳлили натиҷаҳо ва коркарди маълумот;

- дар коркард ва мавриди озмоиш қарор додани инсонгаройӣ ва тарбияи инсонӣ комил ва татбиқи он дар таълиму тарбияи насли наврасу ҷавон дар осори Ҷалолиддини Балхӣ;

- дар таҳия ва нашри мақолаҳои илмӣ ва тавсияҳои методӣ, иштирок дар чорабиниҳои илмӣ ва ироаи натиҷаҳои таҳқиқот, ҷаъбасти натиҷаҳои бадастомада ва коркарди таҳқиқоти диссертатсионӣ.

Дар маҷлис аз 08 июли соли 2026, №131 шурои диссертатсионӣ қарор кард, ки Абдулмачидзода Манучеҳр Абдулмачид ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика: 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор доништа шавад.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 10 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла 5 нафар аз рӯйи ихтисоси самти диссертатсияи баррасишаванда. Овоз доданд:

тарafdор – 10 нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои безътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои педагогӣ

 Сафаров Шодӣ
Асомуродович

Котиби илмӣи шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои педагогӣ

 Муҳиддинзода
Баҳриддин

Санаи баррасият дарории хулоса:

08.07.2026.